Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου που τροποποιεί την οδηγία 79/373/ΕΟΚ σχετικά με την εμπορία των σύνθετων ζωοτροφών([1])

(89/C 23/06)

Στις 22 Ιουνίου 1988, το Συμβούλιο αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Το τμήμα γεωργίας και αλιείας που ανέλαβε την προετοιμασία των σχετικών εργασιών υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 3 Νοεμβρίου 1988 με βάση την προφορική εισήγηση του κ. Della Croce.

Κατά τη 260ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1988), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η εξεταζόμενη πρόταση οδηγίας αποσκοπεί στην τροποποίηση της οδηγίας του Συμβουλίου 79/373/ΕΟΚ σχετικά με την εμπορία των σύνθετων ζωοτροφών. Η οδηγία αυτή έχει ήδη τροποποιηθεί επανειλημμένως και συγκεκριμένα με τις οδηγίες της Επιτροπής 80/509/ΕΟΚ (2. 5. 1980) — 80/695/ΕΟΚ (27. 6. 1980) — 82/957/ΕΟΚ (22. 12. 1982), καθώς επίσης και με την οδηγία του Συμβουλίου 86/354/ΕΟΚ (21. 7. 1986) και την οδηγία της Επιτροπής 87/235/ΕΟΚ (31. 3. 1987).

1.2. Υστερα από αίτηση γνωμοδότησης η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατάρτισε τις γνωμοδοτήσεις της για τις οδηγίες του Συμβουλίου 79/373/ΕΟΚ και 86/354/ΕΟΚ.

1.3. Η εξεταζόμενη πρόταση οδηγίας βασίζεται στα ακόλουθα κύρια στοιχεία:

1) Ότι είναι σκόπιμο να καταργηθούν όλες οι εθνικές παρεκκλίσεις και να καθοριστεί ο κατάλογος των ενδείξεων τις οποίες πρέπει ή μπορεί προαιρετικά να αναγράφει ο υπεύθυνος για τη σήμανση.

2) Ότι η ακρίβεια των παρεχόμενων ενδείξεων πρέπει να ελέγχεται επίσημα σε όλα τα στάδια εμπορίας των ζωοτροφών.

3) Ότι δεν είναι σκόπιμος ο ποσοτικός καθορισμός των συστατικών των ζωοτροφών που προορίζονται για την κτηνοτροφία, διότι κατά τον έλεγχο είναι δυνατόν να δημιουργηθούν ανυπέρβλητες πολλές φορές δυσκολίες. Για το λόγο αυτό η πρόταση προβλέπει την εξεύρεση ευέλικτης λύσης που θα περιορίζει τη δήλωση των ζωοτροφών στην ένδειξη των συστατικών χωρίς να διευκρινίζεται η ποσότητά τους. Ότι θεωρείται χρήσιμο να μην καταργηθεί η υπάρχουσα δυνατότητα ταξινόμησης σε κατηγορίες των διάφορων συστατικών που προέρχονται από το ίδιο προϊόν βάσης.

4) Ότι δεν επιδιώκεται ο καθορισμός ενδείξεως σχετικά με τις ιδιότητες των τροφών που προορίζονται για τους χοίρους και τα μηρυκαστικά διότι η δυνατότητα ελέγχου είναι αμφίβολη. Για το λόγο αυτό αποφασίζεται να επιτραπεί η ένδειξη με βάση μια μέθοδο που θα είναι αναγνωρισμένη σε εθνικό επίπεδο.

5) Ότι παρέχεται στους παρασκευαστές η δυνατότητα παροχής πληροφοριών εκτός από αυτές που προβλέπονται ρητά στην οδηγία με τον όρο ότι θα υπόκεινται σε ορισμένες προϋποθέσεις ή περιορισμούς ώστε να εξασφαλίζεται ο θεμιτός ανταγωνισμός και η αντικειμενική πληροφόρηση.

6) Ότι είναι σκόπιμο να καταργηθεί το δικαίωμα των κρατών μελών, να απαιτούν οι σύνθετες ζωοτροφές να έχουν παρασκευαστεί από συγκεκριμένα συστατικά ή να απαιτούν την εξαίρεση ορισμένων συστατικών. Αντίθετα θα πρέπει να θεσπιστεί σε κοινοτικό επίπεδο κατάλογος των συστατικών η χρήση των οποίων έχει απαγορευθεί, επειδή είναι επιβλαβή για τα ζώα ή τον άνθρωπο.

7) Ότι είναι υποχρεωτική η παροχή στοιχείων αναφορικά με την ελάχιστη περίοδο διατήρησης καθώς και η διάκριση των τροφών που αλλοιώνονται εύκολα και για τις οποίες απαιτείται η ένδειξη «να καταναλωθεί πριν ...» από τις άλλες τροφές για τις οποίες απαιτείται η ένδειξη «να καταναλωθεί κατά προτίμηση πριν ...». Η ημερομηνία παρασκευής δίδεται με την έμμεση ένδειξη: «παρασκευάσθηκε χ ημέρες, μήνες ή έτη πριν από την αναφερόμενη ελάχιστη διάρκεια διατήρησης».

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΟΚΕ επισύρει την προσοχή στις γνωμοδοτήσεις που έχει ήδη καταρτίσει για το θέμα αυτό και συγκεκριμένα στη γνωμοδότηση της 29ης και 30ής Σεπτεμβρίου 1971([2]) που υιοθετήθηκε ομόφωνα και στη γνωμοδότηση της 30ής Ιανουαρίου 1985([3]) που υιοθετήθηκε με μεγάλη πλειοψηφία.

2.2. Η ΟΚΕ επικροτεί την παρούσα πρόταση της Επιτροπής διότι η εφαρμογή μιας πιο περιοριστικής κοινοτικής ρύθμισης για όλα τα κράτη μέλη σήμερα είναι βεβαίως χρήσιμη και μάλιστα ενόψει της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, η υλοποίηση της οποίας αποτελεί πρωταρχικό στόχο. Είναι πράγματι αναγκαίο να διευκολυνθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων αυτών με την ελεύθερη άσκηση του θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ παρασκευαστών και όσων ασχολούνται με την εμπορία και τη διανομή, αρκεί ταυτόχρονα να εξασφαλίζεται η παροχή σαφών και ορθών πληροφοριών για τους χρήστες.

([1]) ΕΕ αριθ. C 178 της 7. 7. 1988, σ. 4.

([2]) ΕΕ αριθ. C 4 της 20. 1. 1972.

([3]) ΕΕ αριθ. C 87 της 9. 4. 1985.

2.2.1. Η ΟΚΕ συνεπώς εγκρίνει σε γενικές γραμμές την πρόταση αλλά επιθυμεί να διατυπώσει ορισμένες γενικές και ειδικές παρατηρήσεις, επειδή πιστεύει ότι ορισμένα προβλήματα παραμένουν άλυτα ενώ διάφορες από τις λύσεις που υιοθετούνται δημιουργούν αμφιβολίες και αμηχανία.

2.3. Η θέσπιση μιας ρυθμίσεως που να καθιστά υποχρεωτική την παροχή σαφών πληροφοριών και να καθορίζει τα χαρακτηριστικά των προαιρετικών ενδείξεων αναφορικά με τα προϊόντα, τη χρήση και τη σύνθεσή τους συνεπάγεται τη δυνατότητα διενέργειας αποτελεσματικών ελέγχων και κατά συνέπεια απαιτεί την εναρμόνιση των μεθοδολογιών και των συστημάτων ανάλυσης και αξιολόγησης.

2.3.1. Η Επιτροπή, η οποία πρέπει εξάλλου να σημειωθεί, έχει πραγματοποιήσει σημαντικά βήματα, στον τομέα αυτό, οφείλει να αναζητήσει τις πιο ενδεδειγμένες διαδικασίες και να προτείνει τα συστήματα που θα πρέπει να εγκριθούν. Έως τότε, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι διεθνώς ανεγνωρισμένες μέθοδοι.

2.4. Η σημαντική αυτή τροποποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο ε) και στο άρθρο 5γ, παράγραφος 2 με τα οποία καθίσταται υποχρεωτική η ένδειξη των συστατικών που απαριθμούνται κατά φθίνουσα τάξη μεγέθους τους βάρους τους, δίχως να προσδιορίζεται ακριβώς η ποσότητα, θέτει ερωτήματα και προβλήματα που δεν είναι εύκολο να επιλυθούν.

2.4.1. Πράγματι εάν από τη μια μεριά καθίσταται έτσι δυνατό να μην αποκαλύπτεται ολοσχερώς ο τύπος, από την άλλη παρέχονται στον χρήστη μεροληπτικές μόνο ενδείξεις. Εξάλλου, η αποτελεσματικότητα των ελέγχων είναι σήμερα αμφίβολη τόσο για την επαλήθευση της ποσότητας οποιουδήποτε μεμονωμένου συστατικού όσο και για την πιστοποίηση της ύπαρξής του.

2.4.2. Για να παρασχεθούν επαρκή στοιχεία όσον αφορά την αξία ή την ποιότητα μιας σύνθετης τροφής είναι καθοριστικές οι βασικές ουσίες και το περιεχόμενο σε ενέργεια.

2.5. Πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για να επιλυθεί το πρόβλημα της αξιολόγησης των θερμίδων των ζωοτροφών γιατί δεν είναι δυνατό να γίνει αποδεκτή η υπόθεση ότι είναι απολύτως αδύνατη η λύση του. Δεδομένου ότι επιτεύχθηκαν ικανοποιητικά αποτελέσματα ως προς τις ζωοτροφές που προορίζονται για τα πουλερικά και πραγματοποιήθηκαν αξιόλογα βήματα ως προς τις ζωοτροφές των χοίρων, εξυπακούεται ότι είναι δυνατή η υιοθέτηση μιας επιστημονικά και οικονομικά ανεγνωρισμένης μεθόδου για τον καθορισμό των θερμίδων των τροφών που προορίζονται για όλα τα ζώα.

2.6. Η δυνατότητα ομαδοποίησης των διάφορων συστατικών στις αρμόδιες κατηγορίες που ήδη προβλέπεται στην υπάρχουσα ρύθμιση πρέπει να θεωρηθεί σκόπιμη, διότι παρέχει μεγάλες δυνατότητες για τη διενέργεια ελέγχων και διασφαλίζει την προστασία των εμπειριών και της παραγωγικής ικανότητας των βιομηχανιών.

2.6.1. Εντούτοις πρέπει να διασφαλιστεί ότι η δυνατότητα αυτή δεν δημιουργεί ουδεμία σύγχυση στο χρήστη.

2.7. Η δυνατότητα παροχής πρόσθετων ενδείξεων παράλληλα με τις υποχρεωτικές πρέπει σε γενικές γραμμές να γίνει δεκτή διότι είναι σκόπιμο να αφεθεί στους επιχειρηματίες ορισμένη ελευθερία κινήσεων.

2.7.1. Πρέπει να τονιστεί ότι οι πληροφορίες πρέπει απαραιτήτως να είναι σύντομες και σαφείς, αντικειμενικές και ορθές. Στον χρήστη πρέπει αφενός να παρέχεται επαρκής πληροφόρηση για να μπορεί να προσδιορίζει τη θρεπτική αξία της ζωοτροφής και είναι αφετέρου απαραίτητο να παρέχεται η δυνατότητα πραγματικού ελέγχου των σχετικών πληροφοριών.

2.8. Το άρθρο 5 της ισχύουσας ρύθμισης επιτρέπει στα κράτη μέλη την κατάρτιση καταλόγου συστατικών βάσει των οποίων είναι δυνατή η παρασκευή σύνθετων ζωοτροφών. Με την κατάργησή του και την πρόβλεψη ενός καταλόγου συστατικών των οποίων απαγορεύεται η χρήση (νέο άρθρο 10) επέρχεται σημαντική τροποποίηση η οποία και εγκρίνεται. Εξάλλου, ο κατάλογος των απαγορευμένων συστατικών πρέπει να καταρτισθεί σύντομα με ρητή κοινοτική συμφωνία.

2.9. Εκφράζονται πολλές αμφιβολίες για τις προτάσεις αναφορικά με την ημερομηνία παρασκευής και την ημερομηνία λήξεως των προϊόντων. Το συμφέρον των καταναλωτών προστατεύεται αναμφισβήτητα με την επακριβή παράθεση των ημερομηνιών. Παραταύτα, δεδομένου ότι ορισμένες διαδικασίες της παραγωγής καθιστούν δυσχερή την επισήμανση της ακριβούς ημερομηνίας παραγωγής, μπορεί να γίνει δεκτή η άποψη να μην αναφέρεται η σχετική ένδειξη, εφόσον δε δημιουργούνται εμπόδια στη διενέργεια των ελέγχων.

3. **Ειδικές παρατηρήσεις**

3.1. Στο άρθρο 1, παράγραφος 2 που προβλέπει τη συμπερίληψη του εδαφίου «ε» σχετικά με τον προσδιορισμό της ημερομηνίας ελάχιστης διατήρησης μιας σύνθετης ζωοτροφής προτείνεται να αντικατασταθούν οι λέξεις «σε συνθήκες κατάλληλης διατήρησης» με τις λέξεις «σε κανονικές συνθήκες διατήρησης».

3.2. Στο νέο άρθρο 5, παράγραφος 1 θα πρέπει να τονίζεται περισσότερο ότι οι ενδείξεις θα πρέπει απαραιτήτως να είναι ευκρινείς, οι δε τυπογραφικοί χαρακτήρες να είναι ανάλογοι με τη συσκευασία.

3.3. Το εδάφιο «η» του νέου άρθρου 5, παράγραφος 1 σχετικά με την ταυτότητα του υπεύθυνου για τις ενδείξεις θα πρέπει να ονομαστεί εδάφιο «α» προκειμένου να εμφαίνεται στην πρώτη θέση των υποχρεωτικών ενδείξεων. Επιπλέον το εδάφιο αυτό θα πρέπει να τροποποιηθεί με τρόπο ώστε να πιστοποιείται με απολύτως σαφείς όρους η διεύθυνση του υπεύθυνου και να καθίστανται δυνατές έτσι οι ενδεχόμενες αγωγές.

3.4. Όσον αφορά τις διατάξεις του νέου άρθρου 5, παράγραφος 2 απαιτούνται σαφέστερες διευκρινίσεις. Συγκεκριμένα οι λέξεις «μικρές ποσότητες τροφών που προορίζονται για τον τελικό καταναλωτή» θα πρέπει να αναφέρονται στις τροφές που πωλούνται και συσκευάζονται παρουσία του χρήστη.

3.5. Σε ό,τι αφορά την προαιρετική παροχή ενδείξεων που προβλέπεται στο νέο άρθρο 5, παράγραφος 3 πρέπει να παρα-

τηρηθεί ότι ορισμένες ενδείξεις θα πρέπει να είναι υποχρεωτικές και συνεπώς να συμπεριληφθούν στην παράγραφο 1. Τούτο θα καταστούσε τις ενδείξεις περισσότερο ομοιογενείς για όλη την Κοινότητα. Συγκεκριμένα φαίνεται σκόπιμη η υποχρέωση να παρέχεται ένδειξη του αριθμού αναφοράς της παρτίδας.

3.6. Η επιτρεπόμενη παρέκκλιση του άρθρου 5, παράγραφος δ, δημιουργεί ορισμένες αμφιβολίες και μάλιστα σε συνδυασμό με το γεγονός ότι όταν θα καταργηθούν τα φορολογικά σύνορα θα είναι δυσχερής η αναγνώριση των ζωοτροφών που παράχθηκαν και τέθηκαν σε εμπορία μόνο στην επικράτεια ενός μεμονωμένου κράτους μέλους. Ωστόσο τα όσα προβλέπονται στο εδάφιο «β» ενδέχεται να έλθουν σε αντίθεση με την αρχή του εμπορικού απόρρητου.

3.7. Το νέο άρθρο 5γ αξίζει ιδιαίτερης προσοχής και όλη η διατύπωσή του θα έπρεπε να αναθεωρηθεί ώστε να διασφαλιστεί ότι ο κατάλογος των προαιρετικών ενδείξεων δεν μπορεί κατά κανένα τρόπο να παραπλανήσει τον χρήση ο οποίος πρέπει επίσης να γνωρίζει (χωρίς να είναι υποχρεωμένος να διαβάσει ολόκληρη την οδηγία με τις τροποποιήσεις της) τι εννοείται με τον όρο «συστατικά».

3.7.1. Συγκεκριμένα γεννούνται αμφιβολίες για την ομαδοποίηση των συστατικών κατά κατηγορίες που θεωρήθηκε σκόπιμη αλλά για την οποία είναι αναγκαία η άμεση παρέμβαση της Επιτροπής που οφείλει να ορίσει τις ίδιες τις κατηγορίες για να αποφευχθεί η ύπαρξη διαφορών μεταξύ των κρατών μελών.

3.7.2. Επίσης πρέπει να διευκρινισθεί τι εννοείται με τις λέξεις «ειδική ονομασία» των συστατικών διότι ο προσδιορισμός δεν πρέπει να δίνει λαβή για παρανοήσεις.

3.8. Το νέο άρθρο 5δ που ορίζει τις ενδείξεις σχετικά με την ελάχιστη διατήρηση των προϊόντων δημιουργεί πολλά προβλήματα.

3.8.1. Πρέπει βεβαίως να γίνει δεκτή η υποχρέωση ένδειξης της ημερομηνίας ώς την οποία το προϊόν διατηρεί την ακεραιότητά του. Δεδομένου όμως ότι η ένδειξη είναι διαφορετική για τις τροφές που αλλοιώνονται εύκολα και για τις άλλες τροφές, είναι σκόπιμο να προσδιοριστεί σαφέστερα τι εννοείται με τις λέξεις «τροφές που αλλοιώνονται εύκολα» και «άλλες τροφές».

3.8.2. Η υποχρέωση να δηλώνεται η ημερομηνία παρασκευής αποσκοπεί κατά κύριο λόγο στο να καταστήσει ευχερέστερη τη διενέργεια ελέγχων αν και τον χρήστη ενδιαφέρει περισσότερο η ημερομηνία λήξεως.

3.8.2.1. Η αυστηρή διατύπωση του άρθρου 5 δ, παράγραφος 2 που προτείνει η Επιτροπή, θα μπορούσε να μετριασθεί, εφόσον τροποποιηθεί ως εξής: «παρασκευάστηκε «χ» μήνες ή «χ» μήνες και έτη, πριν από την αναφερόμενη ελάχιστη διάρκεια διατήρησης».

3.9. Το άρθρο 5ε που θεσπίζει το δικαίωμα παροχής πρόσθετων πληροφοριών, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, εγκρίνεται. Ωστόσο, μεταξύ των προϋποθέσεων αυτών, εκείνη που ορίζει ότι δεν πρέπει να γίνεται αναφορά σε θεραπευτικές ιδιότητες είναι μάλλον υπερβολική. Δικαιολογείται αντιθέτως από το γεγονός ότι οι πρόσθετες πληροφορίες «πρέπει να αναφέρονται σε αντικειμενικά ή δυνάμενα να μετρηθούν στοιχεία που μπορούν να αιτιολογηθούν». Παραταύτα είναι θεμιτό να γίνει η υπόθεση ότι θα μπορούσε να επιτραπεί η παροχή πληροφοριών αναφορικά με τις θεραπευτικές ιδιότητες υπό τον όρο μόνον ότι αναφέρονται σε ασθένειες που προκαλούνται λόγω κακής διατροφής.

3.10. Η Επιτροπή προτείνει την τροποποίηση του άρθρου 10 με τη συμπερίληψη ενός εδάφιου «δ» που προβλέπει τη δυνατότητα κατάρτισης καταλόγου των συστατικών, η χρήση των οποίων απαγορεύεται στις σύνθετες ζωοτροφές, για την προστασία της υγείας του ανθρώπου και των ζώων.

3.10.1. Κατ'ουσίαν η Επιτροπή προτείνει τη μετατροπή του θετικού καταλόγου των συστατικών σε αρνητικό κατάλογο.

3.10.2. Η μετατροπή αυτή θα μπορούσε να θεωρηθεί χρήσιμη λόγω του υψηλού αριθμού των συστατικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν και της συνεχούς εξελίξεως της τεχνολογίας που διευρύνει συνεχώς τον αριθμό των συστατικών.

3.10.3. Ο κατάλογος των απαγορευμένων συστατικών πρέπει απαραιτήτως να καταρτισθεί με ιδιαίτερη αυστηρότητα και να είναι εξαντλητικός.

3.11. Το κείμενο των παραρτημάτων των οποίων το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τις γενικές διατάξεις και το δεύτερο τις δηλώσεις των αναλυτικών συστατικών είναι σε γενικές γραμμές αποδεκτό.

3.11.1. Η δήλωση σχετικά με τη μεθειονίνη και τη λυσίνη δεν θα πρέπει να απαιτείται έως ότου υιοθετηθούν κοινοτικές μέθοδοι αναλύσεως.

3.11.2. Σε περίπτωση που χρειασθεί να μεταβληθούν ορισμένες διατάξεις της οδηγίας, το δεύτερο μέρος θα πρέπει να προσαρμοστεί κατάλληλα.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1988.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Alberto MASPRONE